605649

Race Vill. C 3/19

JOSEPHI AURELII DE JANUARIO

REGII CONSILIARII

JURIS FEUDALIS

ANTECESSORIS

DE JURE FEUDALI ORATIO

In Publico Neapolitano Lyceo

WI Idus Januarias Ann. CIDIDCCLIV

CAROLO

NEAPOLITANAE

AC . SICVLAE . GENTIS REGI . POTENTISSIMO

IN . LITTERARVM . PKAESIDIVM

SVPRA . AVITAM . GLORIAM

FELICITER , NATO

FAMA . RERVM . GESTARVM

IN . OMNIS . AEVI . ADMIRATIONEM

NVMQVAM . INTERITVRO

HANC . DE . IVRE . FEVDALI ORATIONEM

IPSO . ARGVMENTO . SPLENDIDAM

SCRIPTORIS . OPERA . TENVEM

NON . VT . RECEPTIS . BENEFICIIS

PAR . REDDAT

QVOD . PRORSVS . NEQVIT

SED . VT . BENEFICIORVM

MEMOR . SALTEM . VIDEATVR

QVOD . VNICE . POTEST

IOSEPHVS . AVRELIVS . DE . IANVARIO

D.D.D

19 (19 1)

La constant

ORATIO

R

ERUM humanarum longa, & tot tantifque eventibus involuta feries, quamquam eo femper con-

tpirare visa fuerit, ut numquam societatis vinculum, quo surgunt, adolescunt, persiciuntur civitates, a sorti ne-

xu

xu fuo dissolveretur; veteribus tamen non raro extinctis, ac novis inductis moribus, prout, aspera aut mitis locorum indoles, facilis aut severa animorum inclinatio, fervens aut remiffus fapientiæ amor tulit; nationum studia, & regnorum fortunam, ad variam effingendam damque vivendi disciplinam revocavit. Affyrii, Medi, Perfæ, Ægyptii, abstrusioribus mysteriis, Religionis metu obvallatis, inclarescere, & gentes suas his fecretis artibus moderari curaverunt. Græci ab intimis Philofophiæ penetralibus, quorum e finu, sub dulci etiam fabularum lenocinio, in vulgi pectus præcepta excurrebant, gloriæ patrimonium sibi quærere contenderunt: Romani, ad majora nati,

ea triumphali æquitatis norma, qua non ad captivitatem subeundam cogebant, sed ad recuperandam humanitatem; devictas urbes molliebant; eaque animi magnitudine, qua solebant parcere subjectis, & debellare superbos, totius pene terrarum Orbis dominationem feliciter funt affequuti. Sed uno quodam spiritu, atque una mentis contentione, etiam cum ad barbariem deflexit posterior ætas, amplificandi nominis cupido populos, quamvis rudes, & doctrinarum cultu aut nihil aut parum expolitos, in antiquitatis æmulationem, invasit. Decessit quidem nitor ille ac elegantia, qua suo decorata lumine effulsit Sapientia; sed non elanguit omnino: immo robustior potius sub duro cortice la-

tuit, & majorem vim pallido quodam aspectu explicare vifa est; ita sane, ut quod venustati detraxit corruptus ad eruditionem palatus, addiderit folidæ doctrinæ inclinata ad severitatem industria. Quamobrem illudverum non est, inventionis laudem unice veteribus datam, posteris solam imitandi facultatem. Sua non defuit fingulis tempestatibus, non fine plausu recepta, novarum rerum excogitatio: nec femper animos torquet ac dilaniat præteritorum temporum invidia; cum illos foveat quandoque extollatque recens repertarum utilitatum felix superbia. Itaque consepulta Orientalium potentia, in folitudinem versa Græcorum tellure, deleta Romani imperii majestate, & ve-

luti mutata totius Mundi facie; novæ inventæ cogitandi imagines, novæ constitutæ vivendi regulæ; quas, ad externas repellendas injurias, ad internam fovendam pacem, in tutelam fuam tot regna ac provinciæ suscepe-runt: iis præcipue seculis, cum populi, rusticitate morum potius, quam commercii & societatis jure cogniti, e patriis se-dibus emersi, aliisque quærendis dominiis accensi, arma victricesque copias, per Italiam præfertim, hoc nempe amænissimum voluptatis ac abundantiæ domicilium, circumtulerunt. Tunc Feuda instituta sunt, quasi op-portuna captandæ benevolentiæ, auxiliique parandi instrumenta. Ex his nova in lucem prodiit Jurisprudentia, non hispida ac

ferox; fed mitis ac decora, tantisque rationis æquitatisque adjumentis ornata, ut, quæ fuit apud Romanos hereditaria quædam & plena nobilitatis Facultas, licet novæ huic in doctrinarum caligine natæ Jurisprudentia avitos fasces non submittat; laudum tamen fuarum participem admittere, nisi forte etiam adversariam pati, coacta sit. Quapropter non immerito conqueritur Jacobus Cujacius; eofque abnormis depravatique judicui accufat ac damnat , qui ceteras juris partes se tenere non fine fastu profitentur; hanc quasi barbaram, atque exotica veste præcinctam, non fine stomacho rejiciunt : Quod adeo ipsi vifum est indignum, ut hoc e pudica fronte improbum dedecus

elegantissimæ huic matronæ avertere studuerit; editis ea, qua pollebat; diligentia & acumine, in libros Feudales absolutissimis Commentariis. Egregiam hujus Scientiæ dignitatem, quocumque avo imperaturam, in hoc ipfo mei explendi muneris vestibulo, etsi non quantum res postulat, (postularet enim multum) quantum tamen meæ finunt vires; nullis eximiis dotibus præditæ, nec leviter redundantibus clamosi Fori negotiis occupatæ, in hac florentiffima clariffimorum Virorum corona, adumbrare potius, quam fuse recensere aggrethe venium expected ferroid

Rex sapientissime, publica nostra tranquillitatis custos ac moderator, bonarumque Artium vindex præsentissime ac tutor, priusquam ulterius procedat oratio, præstat me convertere; & gratias tibi agere quamplurimas pro demandata mihi Juris Feudalis docendi provincia; non merito quidem meo, quod sentio quam fit exiguum; fed fingulari beneficentia tua, de qua licet multa prædicaverim; parcus semper, numquam nimius videbor: atque eas ago gratias, quas non verba explicent; fed quas animus concipiat. Certior quippe fum, verba desiderio paria mihi deesse; animum immenso obsequio non carere: &, uti ab humanitate tua fibi veniam expectat fermonis mei pauperies ; ita ab indo-lis tuæ magnitudine, quod finu foveo, grati animi pignus, tuam fibi pollicetur Regiam comitatem.

tem. Unum tamen hic nequaquam præteribo, me de hoc collato honore ea potissimum de caussa gloriari, quod abs te, optimo Principe, veniat; cui supra ceteros, quos jactat antiquitas, quos no-Ara ætas recenset, felicitas, in Sapientiæ gremio reposita, cordi est. Satis enim superque perspectum habes, sine scientiarum præsidio, sine interioribus litteris; maxima Reipublicæ pernicie, ignorare populos, quid Principi, cui parent, quid Patriæ, in qua vivunt , quid debeant fibi ipsis, quos non ad privata commoda, sed ad communia fovenda officia, & suis igniculis natura, & institutis suis ratio societatis invitat. Sub tuo igitur faustissimo Numine grandiorem animam induo; & forti meæ tutiffitissime spondeo, ut, qui humilis langueret in me spiritus, te duce & auspice, altius assurgat, & sublimia, non vano tentamine, meditari ac suscipere conetur. Quod Deus bene vertat, Auditores ornatissimi, linguis

atque animis favete.

De Juris Feudalis præstantia verba sacturus, illud in primis, quod ad sinem spectat, illustrem quidem ac generosum, unde Feuda (vox antiquitati incognita, & tantis Interpretum conjecturis dilaniata potius; quam explicata) in usum venerunt, silentio non involvam. Irruentibus enim per alienos agros exteris nationibus, pacemque ac otium nostrarum præsertim regionum pervertentibus; vis atque audacia, operum administra; pecto-

re conceptus dominandi furor; & omnis pofita in armis acquirendi, seu potius occupandi ratio; corum temporum fortem ac curfum ; in maxima hominum perturbatione, miscebant. Prineipes, ut, quæ fine jure invafe rant, non fine valido patrocinio custodirent; quæ sine pudore inhiabant, non fine facilitate afsequerentur; quamque in alios nulla de caussa inferebant injuriam, a se ipsis caute averterent; ope, confilio, fide, ac constantia eorum, quos suis legibus fubmiserant, indigebant. Coperunt proinde victoriæ ferociam mansuetudine emendare; usurpationis odium munificentia lenire; & tristem proprie infelicitatis præconceptam a fubditis opinionem utilibus institutis extin-

Demostra Congle

tinguere. Hisce argumentis, ea, quæ ex sua indole parum tuta est, firmabatur ambitio; quique injustæ direptionis compotes sequitur plerumque, amittendi timor, in spem convertebatur securæ possessionis. Collatis enim ab exercituum du-Aoribus, novarumque gentium dominis in veteres urbium habitatores beneficiis (quo nomine Feuda prius appellabantur) illos in expeditionibus, itinerum comites; in obsidionibus, militarium laborum focios; in præliis, seu periculi seu victoriæ consortes sibi adjungebant. Donis invicem humana pectora obstringuntur: & hac mutua ac amabili necessitudine, neque fides sine animi turpitudine deseritur; neque obsequium sine improbitatis

vitio relinquitur; neque servitium fine perduellionis nota recufatur. Providas hasce concordiæ inter dominos ac vafsallos fervandæ constitutiones, aut præteritarum ætatum politici ignorarunt, aut opportunis legibus, quæ ex usibus Feudalibus manant, obfirmare prætermiserunt. Posterioribus annis hæc ampla officiorum messis, & mystica quædam solenniter pacti sœderis institutio destinabatur; ut tutius Principes regnarent, alacriter subditi fervirent; minus infidiis, magis amori pateret locus: quodque imperio & auctoritate, parum ad conciliandos animos idoneis, difficilius poterat comparari; honorum pretio, tamquam ad firmandam fidem incitamento, facilius comparabatur.

Accessit, quod est hujus modi fœderis arctius vinculum, Jusjurandum, maximum inconstantiæ ac persidiæ fremim; ut. quæ insita est homini, naturæ stimulis, erga benemerentes vehemens referendæ gratiæ cupiditas, Religionis facro quodam horrore, quo vel ipsummet in-domitum scelus invito rubore fuffunditur, vaffallos, fæpe in æstuante affectuum tumultu nutantes, in firmiorem domini fecuritatem adigeret ac retineret. Hoc ferme pacto fimul coeunt Pudor & Pietas : ille honestati obsequium non negat hec Deo reverentiam non subripit : & utroque hoc nexu coercetur tum inter homines inverecundia, quæ infamiæ pænam fubit, tum er ga supremum Numen temeritas?

que graviorem timet ac expectat vindictam. Quis igitur est, qui non videat, qui non prositeatur, quam sapienter isthac omnia excogitata sint, quam utiliter accepta, quam constanter in commune bonum retenta?

Præluferat quidem nescio quæ apud Romanos in clientells; quas Romulus instituerat; postea in colonis glebæ adscriptis; in prædiis demum ab hotte captis, militiæque ab Alexandro Severo, & Constantino Magno distributis, Feudorum imago: sed leviter, & veluti e longinquo adumbrabatur Feudalis disciplina; magnificentior in posterum sutura, & honorum copia, qua oblectamur; & titulorum splendore, quo innotescionum sus.

mus; & jurisdictionis exercitio, quo dominamur; & decora publicæ administrationis societate, qua nobis aliisque prospicimus. Quibus præsidiis nusquam alias cognita, nusquam tanto lumine prædita, emersit legum materies, quæ solidiorem meruerit, sibique comparaverit existimationem.

Porro, ut hac in re fua conflaret norma, fuoque ordine Feudalis doctrina regeretur, multa fagaciter & acute conflituta funt. Feudorum divisio eximiam Principum curam, interioremque quamdam prudentiam explicat præcipue ac commendat. Alia enim Feuda precario data; alia annua; alia intra vitæ curriculum seu dantis, seu recipientis, circumscripta; alia perpetua;

alia nova; alia antiqua, &, uti dicunt, paterna; quædam nobilia ; quædam rustica ; nonnulla in re immobili, quæ propria funt; nonnulla in præstationibus, quæ Feudalem naturam imitantur, constituta; item, alia dividua, ut Longobardis placuit; alia individua, ut Francis visum fuit; tum quæ ex pacto & providentia, quæ hereditaria, quæque mixta appellanturo Singula fuis non carent rationum momentis; leges habent peculiares, quibus gubernantur; atque ita diriguntur, ut, quamvis in se ipsis diversa, unum tamen corpus efficere, atque uno spiritu animari videantur. Hic enim varius Feudorum apparatus, remunerandi vicem graviter fustinet ac moderatur, pro varia perfo-

narum conditione, pro diverso temporum fato, pro fervitiis aut leviter aut magnifice præstitis; aut tardius aut celerius exhibitis; aut minus aut magis prospere impletis: Habet quidem munificentia suos gradus; a quibus difcedere, inconfulti animi vitium est; intra quos contineri, mentis bene compositæ laus est eximia: namque ea in conferendis præmiis commendatur industria, quæ concedentium exacta lance regat arbitrium, & meritum accipientium justa mercede compenset: ita sane, ut nihil detrimenti capiat aut Principis liberalitas intemperantia largitionis, aut subditorum fides beneficii tenuitate, aut Reipublicæ status ipfius munificentiæ abufu.

Nec sat erat, Feuda in hunc

varium censum referre ac partiri: altiori opus erat confilio, ut in Successionibus nova constitueretur forma, quæ, quantum a communi jure distat, tantum ad splendidiorem æquitatem accedit: ea namque, quæ Romanis legibus longe lateque spatiatur de re sua disponendi libertas; non in speciem miseræ servitutis, fed in faluberrimam utilitatis tutelam, Feudatariis in-hibetur. Definita quippe est intra familiam fuccessio, que fanguine conjunctos invitat, extraneos repellit; domesticum perpetuat decus; improvidam cohibet facilitatem, alienæ non favet aucupationi; validiorem plerumque sexum unice admittit; aliquando debiliorem non excludit; universe proximum gradum

remotiori anteponit; non raro, inverso graduum ordine, genio servandæ diutius agnationis indulget sac fæminis proximioribus masculos præsert remotiores. Hac paratissima via effectum est, ut beneficentiæ memoria , qua quisque ad obsequium excitatur ac impellitur, ab ipsis honorisi-centissimis confanguineorum laribus, nocuo invisoque discessu, egredi nequeat; quotidie, gratissimo ac triumphali aspectu, ante oculos obversetur; grandem pretiosamque nobilitatis dotem non comminuat; augeat, diuturni temporis privilegio, acceptam a majoribus, quam illi sudoribus compararunt, amplam splendidamque fortunam.

Verum enim vero longius excurreret fermo, & legitimos SCHILL .

pudi-

pudicæ orationis fines violaret; fi cuncta, quæ ad hujus scientiæ dignitatem oftendendam conferri possent, recenserem . Neminem quippe fugit (ut paucis multa colligam) quanta fit in prohibendis alienationibus, non fine domini incolumitate ac vaffallorum compendio, mira quædam cura ac fingularis; quanta in præstandis affensibus juxta necessitatem benignitas, nec extra decorem repulsa; quanta in contractibus ineundis castitas ac religio; quanta in exercendis judiciis fine fuco gravitas; fine quavis pernicie indulgentia; quanta in purgandis criminibus non invifa severitas, non præceps consilium; quanta novarum legum cum antiquis innocens difcordia; cum ratione admirabi-

· 2017

(MARIE)

lis convenientia; quanta diverforum Ordinum conspiratio, privatis publicisque commodis eo magis opportuna, quo magis in ipsa varietate partes inter se dissimiles in unum colligit ac per-

fecte componit.

Hæc omnia, quæ Feudalis Juris regnum dilatarunt, sua in origine, non ex promulgatis Principum legibus manarunt: quæ, uti futuram prævident utilitatem, eamque sedulo sperant; non tamen semper, inopinato multarum caussarum concursu, ut vellent, pro voto assequintur : sed ex usu ac consuetudine, prono quidem alveo, nulloque impulfu, provenerunt. Usus autem ac confuetudo, veteris disciplinæ custodes, occultoque pollentes imperio, experientiam, diuturnis moribus pro-

probatam, & cujulvis obstaculi victricem, suaviter firmant, ac valide tuentur; receptamque utilitatis opinionem, quæ non falfo nascitur, nec temere sustinetur, perenni successione in omne ævum producunt. Hinc non alia huic Juri apposita est epigraphe, quam consultudines feudorum: hofque non publica in medium tulit auctoritas, út majorem obfervantiæ vim adderet; fed privata collegit industria; ut posteritati, veluti confcripta talium institutionum historia, consulerct. Nonnulli hae in re elaborarunt ante Cujacium . Is vero, Interpretum Princeps, qui quantum illustrandæ Jurisprudentiæ contulit ingenii, tantum in componendo in suas partes jure adhibuit diligentia, rem omnem FeuFeudalem quinque libris conclufit : in tribus prioribus ; quæ Gerardus Niger, ac Obertus de Orto conscripsere; in quarto, quæ a variis antiquis auctoribus tradița sunt; in postremo; qui opus coronat, Imperatorum Constitutiones, quæ ad Feuda pertinent, lectissimo quodam sasciculo, nitidissime contexuit. Romanam imitati funt Collectores umbratilem, ut ita dicam, ac domesticam diligentiam: privatim enim, post exactos Reges, in unum volumen contulit illorum jura Sex. Papyrius; ex formulis & legis actionibus, artificio veterum Jurisconfultorum conditis, eductifque e sacrario Pontificum, librum edidit Flavius Scriba: Imperatorum ab Adriano usque ad Valerianum, B1127 & Gal-

& Gallienum fanctiones, antea vagas atque confusas, in peculiarem Codicem Gregorius conjecit: hunc alter excepit, ab Hermogeniano exaratus, qui posteriorum Imperatorum ufque ad Constantinum evulgatas leges complexus est. Id quoque servatum in Græcis ac Latinis Canonum Collectionibus, in quibus viri ecclefiastica doctrina egregii, ex sufcepto per fe ipsos instituto, in unum corpus Jus Sacrum redigere studuerunt. Major tamen, mea quidem sententia, rei Feudalis Collectores manet gloria; uti major ab ipsis adhibita diligentia, majus a nobis acceptum beneficium. Ceteri jus certum, jus cognitum, jus constans simul componere, curæ suæ dederunt: Nofiri jus non scriptum, jus varium,

jus pene obscurum; cujus, si hoc ipsis desuisset nobile propositum, peritura in posterum memoria; vel ita tenebris misere obruta ad nos fuisset perventura; ut vanis prorsus hariolationibus, implicatisque mysteriis campus pateret latissimus: singulorum suctuaret opinio; neque ea, quæ foret modesta, dissicultates sugeret; neque audax careret patrocinio.

Sed non in hisce tantum, quos ab antiquitate accepimus, libris tota concluditur Feudalis Jurisprudentia. Europæ Principes, qui Feudorum instituta adoptarunt, uti ex ipso regnandi ingenio, atque ex iis, quæ quotidie suboriuntur, morum conversionibus, novus sese explicabat utilitatis aspectus, sæpe præstantiori dote auctis, sæpe in meliorem

for-

formam redactis antiquis legibus, hanc Facultatem fuis constitutionibus ditarunt. Illius tamen confinia in hoc Neapolitano Regno, & fub varia nostrorum Regum, five hic, sive alibi degentium, dominatione, supra gentes alias quam maxime amplificarunt tot Constitutiones, Gratiæ, Capitula, Privilegia, ac Pragmaticæ; quibus hæc Jurisprudentia, nescio cujus abditæ castigatæque sapientiæ auxiliariis copiis communita, ad eum dignitatis apicem pervenit; ut nullibi magnificentius fibi paraverit domicilium; nullibi doctiores exceperit alumnos, nullibi diuturniorem Academiæ ac Foro conciliaverit nominis celebritatem Qua de re merito lætamur; & amplisfimo honori nostro tribuimus,

magnis initiis ortam hanc Facultatem, majoribus additamentis, beatiori quodam fato nostro, per nos ipsos fuisse non sine summo studio excultam, nec fine ingen-

ti gloria propagatam. Postquam isthæc cursim delibavimus, illud addi locus flagitat; ut immensum, quod Juri Feudali cumulatum est decus ex tanta Scriptorum copia, qui in ejus interpretandis legibus operam navarunt egregiam, pro coronide sub oculos ponamus. Et sane nullum est in unaquaque scientia luculentius præstantiæ argumentum, quam impigra ac frequens ingeniorum contentio in ejus reserandis arcanis, ut ratio eluceat; in componendis dissidiis, ut pateat concordia; in definiendis regulis, ut vitetur fallacia; in si-

milibus comparandis, ut rerum inter se constet nexus; in deducendis consequentibus, ut marte fuo liberum spatietur ingenium: quod sperandum non foret, nisi animos ipfius scientiæ non ingrata necessitas impelleret; cognita utilitas alliceret; unanimis confenfus, quique ex hoc, efficax magnorum operum impulsor, plaufus suboritur, abunde confirmaret. Novæ enim doctrinæ, quæ suo robore destituuntur, mentitaque facie imponunt, si primum fatuo quodam impulsu arripiantur, continuo deseruntur: veluti fugax, quod cælo fereno accenditur, æstivum lumen; fimul ac repentino infirmoque splendore oculos deludit potius, quam excitat; statim præceps dilabitur, & cum nocturnis umbris,

bris, fua brevi luce orbatum, miscetur. Sed Jus Feudale, ubi apparuit, fine mora avide exceptum est, fine cessatione serio perpenfum, atque egregie illustratum: neque unquam, tot revolventibus annis, in tanta rerum vicissitudine, sub tam dissimili Regnantium arbitrio, diminutam vidit doluitque fuam dignitatem; immo a tot tantisque clarissimorum virorum eximiis monumentis, que hactenus edita funt, quæque non indiligens nepotum cura in lucem proferet, immortalem sibi spondet vitam, & progressus exspectat ampliores.

Quod fi Legum Romanarum majestatem famamque metimur, ac extollimus ex hoc ipfo, quod fummi viri, penitiori doctrina imbuti, sive in XII Tabularum

jure

jure interpretando; five in explicando Edicto perpetuo, sive in aliis subinde enatis legibus enodandis, mentis divitias uberrime effudere : quid est, quod ex hac parte fuam non agnoscat egregiam ingentemque fortem, ac non innocue superbiat Feudalis disciplina; quæ a bene auspicatis fuorum natalium primordiis magnanimos tot doctissimorum Scriptorum conatus ad fe, tamquam ad divitem novæ Jurisprudentiæ penum, revocavit? Invidemus profecto Romanis fastis, suos jactare Coruncanios, Ælios, Atilios, Catones, Sulpicios, qui magnam fibi gloriam, florente adhuc Republica, adepti sunt; quosque insequens ætas sub imperii fastigio numerat quamplures, Scavolas, Papinianos,

Paullos, Ulpianos. Sed hanc feu reparant omnino, feu saltem valde imminuunt per pectora nostra ferpentem invidiam insignes in hoc argumento Prudentes, qui varia quidem fortuna, sed eadem semper sedulitate, pari semper acumine, Jus Feudale tractarunt.

Dum enim inculta adhuc, fed non plane inanis ac contemnenda imperabat doctrina, magna Scriptorum turba huic operi manus non fine merita laude admovit; inter quos eminet in conficiendis Gloffis accurata Jacobi Columbini diligentia; in compingendis Summis dilucida Jacobi Ardizonii brevitas; in exarandis Commentariis fubtilitas & argumentorum copia Jacobi de Belvifio; in folidioribus firmandis Opinioni;

bus:

bus auctoritas Baldi; qui postquam Jus Civile annos feptem supra quadraginta fuerat profesfus, quafi ad fanctiora limina, ingravescente senio, accedens, Feudalibus controversiis enucleandis postremos dicavit labores diuturno legalis doctrinæ usu, & subacto longævæ ætatis judicio, præstantiores. Felicissima postea tempestate, sublato barbariæ velo, politioribus litteris postliminio restitutis, accensa historia face, & communi plausu exceptis Græcæ & Latinæ linguæ deliciis; quando e squalido luridoque, quem prius induerat, augustiorem habitum, ac matronalem formam accepit Sapientia; Feudalis quoque Jurisprudentiæ fatum, non levi, qua involvebatur, fugata caligine, novam

purioremque lucem explicavit. & decentiori vultu in medium prodict . In Gallia enim, inclyta illa cultioris litterature fede, ubi Jurisconsultorum familia singulare genti fuæ in Jure Romano ornamentum addidit; non dedignati funt plurimi , qui magna fama inclarescunt, præsertim Cujacius, Duarenus, Hotomannus , Eguinarius Baro , nomina æternitati confecrata, reruni Feudalium cognitionem, ab antiquis fordibus manumissam, viriliter promovere & & latissime diffundere in In Germania etiam eruditis laboribus affidue exercita ac penitus indurata, perenne Feudali disciplinæ decus attulere Vultejus, Giphanius, Struvius, Thomasius, quique Legum studio Philosophiam egregie con-

jun-

junxit, Christianus Volsius.

um

V-

le,

in-

na-

de:

na:

tim

an-

mi

uni

an-

VI.

me

.112,

ci-

10

ie.

u-

m

11-

Apud nos, in hac pulcherrima totius Italiæ regione, sub utroque doctrinæ apparatu, five intra barbariem involuto, five elegantiis referto, complures Juris Feudalis periti, alii natalium splendore, alii Magistratus dignitate, alii munere hujusmet Juris in hoc Regio Gymnasio docendi, alii sublimi omnium harum dotium conjunctione, faustissimam annalium nostrorum memoriam cohonestantes; diuturnis vigiliis, fummo conamine, & admirabili successu, hanc disciplinam, exterorum cura sapienter pertractatam, luculentius explicare, uberiusque extendere, sategerunt. En Andreas de Isernia, hujus Jurisprudentiæ fax, interpres confummatissimus; utinam æque fe-

Owner by Google

lix vitæ exitu, qualis fuerat in cursu: vixerat enim, uti cunctis dignus, ita cunctorum particeps honorum; scelesta tamen manu interfectus, supremæ necessitati miserrime paruit. En Paris de Puteo, Alfonsi Regis a consiliis, Ferdinandi ejus filii præceptor, multarum urbium, ad colligendas sapientiæ opes; peregrinatione; tantisque editis operibus immortalitati dicatus. En Antonius de Alexandro, nostri Sac. Reg. Conf. Præses: Matthæus de Afflictis, benigniorem in juventa, quam senio expertus ludentis fortunæ aspectum: Scipio Capycius, non minus legali, quam poetica laurea comas præcinctus: quique gravissimas in hisce excolendis studiis curas locarunt, aliis neque ingenio

neque sedulitate impares, Bartholomæus Camerarius, & Marinus Freccia. Quid de ils dicam, qui recentiori avo floruerunt? inter quos reticendi non funt Josephus de Rosa, vivido mentis acumine, & firma arguendi contentione deximius : Cajetanus Ageta, multigena nostri Regni notionum supellectile præclarus: quique instar omnium est, Franciscus de Andreis. Is quidem litteras hoc patrio folo jamdin consepultas, e tumulo, ubi lacrimabiles jacebant, in vitam revocavit; electamque in scribendo eruditionem, ac robustam in orando eloquentiam, antea exules. & avide in hoc dulciffimo Sire num hospitio placidum æternumque optantes contubernium, bono omine excepit, pristinæque

amplitudini restituit. In hunc quoque ordinem referendi, Petrus de Fusco, Seraphinus Biscardus, Nicolaus Caravita, Cajetanus Argentius, non multis ab hinc annis, communi desiderio abrepti; qui, in nostrorum Proce-rum Feudalibus caussis tuendis, nihil, quod ad nitorem, nihil quod ad robur, nihil, quod ad nova excogitanda rationum momenta, & inveniri & conjungi posset, in abstrusioribus quibusque hujus Facultatis quæstionibus, prætermiserunt: ita profecto, ut illorum fama, laudum fœcunda, inter Curiæ subfellia, in cordatiorum hominum congressibus, per proximas remotasque gentes, magnifice resonet & pervagetur; tamdiu prospere duratura, quamdiu suus bonis

artibus honos, suum rei Feudali decus constabit.

Nunc fortaffe superest, ut eos, qui hac ætate, ad confirmandam Civitatis nostræ magnitudinem, ad excitandam quarumcumque dominatricium nationum admirationem, nobifcum una vivunt; inque supremis Tribunalibus, aut nobilissimo advocationis instituto, aut togato judicandi ministerio, facundiæ doctrinæque specimen quotidie exhibent [quorum partem potissimam in hisce augustissimis ædibus, summa humanitate adstantem, &, non sine redundante animi mei voluptate, dicta mea benigne excipientem, circumtueor] pro ipforum merito commemorem ac extollam. Sed verecundiæ ratio, quæ laudes, in os conspectumque eorum proferendas, respuit; temporis excursus, qui longiorem, ut oporteret, non patitur moram; dicentis imbécillitas, quæ non ornaret, fed imminueret commendationem; cogunt me ab hoc proposito abstinere. Ceterum, in obsequium cedat ipsum, quo utor invitus, silentium: & saltem, quomodo hi forent laudandi, ipia mea palam faciat, quam ingenue profiteor, debitæ contexendæ laudationis impotentia. Sed ut vela tandem Orationis meæ contraham, verbo concludam: Ex tot in humana societate institutis Facultatibus hanc Feudalem, præ suæ dignitatis præstantia, nulli cedere; multis ob Reipublicæ utilitatem præeffe; nufquam, nifi collapsis communis boni fundamentis, posse

extingui.

Eja igitur, bonæ spei Adolescentes, hoc fortunatissimo seculo nati, sub hoc mitissimo cælo enutriti, virtuti propositis a tanto Principe, quo regimur, præmiis allecti, in hanc, quovis laudum cumulo majorem, suoque merito abunde dotatam, Juris Feudalis disciplinam, fervido affiduoque nifu , incumbite. Quanti ea sit habenda, ex ipsius argumenti majestate, ex tam grandi belli ac pacis præsidio, ex hac ipfa, ut antiquus mos obtinet, togati viri ad hanc exornandam provinciam destinatione perpendite. Quantum ad me, ut ingenuus huic doctrinæ redeat honos, nec fucatus ac meretricius triumphet apparatus,

des, in os conspectumque eorum proferendas, respuit; tempo-ris excursus, qui longiorem, ut oporteret, non patitur moram; dicentis imbecillitas, que non ornaret, sed imminueret commendationem; cogunt me ab hoc proposito abstinere. Ceterum. in obsequium cedat ipsum, quo utor invitus, silentium: & saltem, quomodo hi forent laudandi, ipia mea palam faciat, quam ingenue profiteor, debitæ contexendæ laudationis impotentia. Sed ut vela tandem Orationis meæ contraham, verbo conclu-. dam: Ex tot in humana societate institutis Facultatibus hance Feudalem, præ suæ dignitatis præstantia, nulli cedere; multis ob Reipublica utilitatem præelfe; nufquam; nifi collapfis commumunis boni fundamentis, posse

extingui.

Eja igitur, bonæ spei Adolescentes, hoc fortunatissimo seculo nati, sub hoc mitissimo cælo enutriti, virtuti propositis a tanto PRINCIPE, quo regimur, præmiis allecti, in hanc, quovis laudum cumulo majorem, fuoque merito abunde dotatam, Juris Feudalis disciplinam, fervido affiduoque nifu, incumbite. Quanti ea sit habenda, ex ipsius argumenti majestate, ex tam grandi belli ac pacis præfidio, ex hac ipsa, ut antiquus mos obtinet, togati viri ad hanc exornandam provinciam destinatione perpendite. Quantum ad me, ut ingenuus huic doctrinæ redeat honos, nec fucatus ac meretricius triumphet apparatus,

pudori ducam, per futiles quafdam concertationes, aut involutas disputationum ambages excurrere; nudas & leporis inopes, notiones tradere; enerves languidasque originum Feudalium conjecturas, a nugigerulis magno pretio venditas, confectari; fuperstitiosas putidasque novarum vocum, quæ e puro Latini fermonis fonte longe deflectunt, etymologias exponere; ne inter feria videar acute somniare; & in speciem lusus erudita deliria juventuti obtrudere . Præstat potius, non fine decore commentitias quasdam nescire opiniones, quam per summam temporis jacturam, poenitentiæ ac doloris fociam, inaniis onerari; & minus, communi; sapientum calculó, nocet rerum ignorantia ; quam

confula illarum cognitio. Juvabit tamen, retrusa hujus Facultatis penetralia adire, arcanam inquirere doctrinam, fucco ac fanguine plenam comparare utilitatem. Siquid ingenio meo atque acumini deerit; vigilantiæ & assiduitati profecto deerit nihil. Hæ tantum in me sitæ sunt; nec culpa carebo, si has deseram: Illa non item; quo fit; ut fi laus ablit, venia tamen non negetur. Vos interea efficite; ut respondeat curis ac votis meis diligentia vestra; & maximus ille, qui in vobis refidet, conatus; cui illud unice difficile est, quod aggredi nolit; ardua quæque facilia, dummodo aggrediatur. Excitet Præceptoris animum, & vires augeat Auditorum alacritas. Mutuo fœdere utrimque labor

nobilitetur : meus in docendo, futurus vestro profectu non in-glorius; vester in addiscendo, pro mea expectatione a cunctis civium ordinibus commendandus: atque ea vos splendida honoris flamma accensos volo, quæ tales ac tantos, non vulgi opinione, qua vel falfa virtus extollitur; sed sapientum judicio, quo constans meritum probatur, vos in hac ornatissima Civitate reddat ; ut quæsitam a majoribus vestris in hac Scientia famam vos superasse, nemo non videat; vestram, continenti studiorum cursu quærendam, aut vincere, aut faltem æquare, posteri desperent.

605679